

Lauri Meriä

Sähköiset taloushallinto-ohjelmat

Kyselytutkimus Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksille

Opinnäytetyö

Kevät 2013

Liiketalouden yksikkö

Liiketalouden koulutusohjelma

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketalouden yksikkö

Koulutusohjelma: Liiketalouden koulutusohjelma

Tekijä: Lauri Meriä

Työn nimi: Sähköiset taloushallinto-ohjelmat, kyselytutkimus Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksille

Ohjaaja: Erkki Kytönen

Vuosi: 2013

Sivumäärä: 42

Liitteiden lukumäärä: 2

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia sähköisten taloushallinto-ohjelmien käyttöä Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksissä. Opinnäytetyön aihe muodostui, kun toimeksiantaja ehdotti kyselyä sähköisistä taloushallinto-ohjelmista. Tutkimuksen avulla kohdeyritys hyötty saaduista tutkimustuloksista ja voi käyttää tietoja jatkotutkimuksiin. Tilannetta tarkasteltiin kahdenlaisten yritysten kannalta: niiden, joilla jo oli sähköinen taloushallinto-ohjelma käytössä ja niiden, joilla ei ollut.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa tutkitaan sähköistä taloushallintoa yleisesti ja siihen liittyviä osa-alueita. Tutustuttiin myös sähköisiin taloushallinto-ohjelmiin ja siihen, mitä yrityksen olisi syytä ottaa huomioon sähköistä taloushallinto-ohjelmaa hankittaessa.

Työn empiirinen osuus koostuu kyselytutkimuksesta, joka lähetettiin yrityksille, jotka löytyivät Seinäjoen seudun elinkeinokeskuksen sivujen yritysrekisteristä ja joiden sähköpostiosoitteet olivat sivujen kautta löydettävissä. Yritysrekisterissä oli yritykset Ilmajoelta, Jalasjärveltä, Kauhavalta, Kurikasta, Lapualta ja Seinäjoelta. Kysely suoritettiin kvantitatiivisena tutkimuksena. Kyselylomake oli pääosin strukturoitu, mutta mukana oli myös muutamia avoimia vastausvaihtoehtoja sekä kyselylomakkeen lopussa vapaa sana-osio. Aineiston keräys suoritettiin helmikuussa 2013.

Tulokset osoittavat, että sähköiset taloushallinto-ohjelmat ovat käytetympiä suuremmissa yrityksissä, siinä missä pienemmät yritykset eivät koe asiaa vielä niin tarpeelliseksi. Sähköisiin taloushallintopalveluihin ollaan pääosin hyvin tyytyväisiä ja useat yritykset, joilla ei vielä ole sähköisiä talousohjelmia käytössään, ovat kuitenkin harkinneet ohjelmiston hankkimista.

Avainsanat: sähköinen taloushallinto-ohjelma, sähköinen taloushallinto, verkkolasku, pilvipalvelu

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: Business School

Degree programme: Business Management

Author/s: Lauri Meriä

Title of thesis: Electric financial management services, survey for small and medium enterprises in South Ostrobothnia

Supervisor(s): Erkki Kytönen

Year: 2013

Number of pages: 42

Number of appendices: 2

The purpose of this thesis was to study the use of electronic financial management services in small and medium-sized enterprises in South Ostrobothnia. The topic of the thesis was found when the employer suggested a survey about electronic financial management services. The employer will benefit from this study and can use its results for further studies. The situation was analysed from the point of view of two types of enterprises, those who already had electronic financial management services in their companies and those who did not.

The theoretical part of the thesis focuses on electronic financial management generally and related topics. Also electronic financial management services and what a company should consider when they are acquiring an electronic financial management service are dealt with.

The empirical part included a questionnaire survey, which was sent to companies that were found in the company register on the webpage of Seinäjoen seudun elinkeinokeskus and whose e-mail addresses were found on the webpage. There were companies from Ilmajoki, Jalasjärvi, Kauhava, Kurikka, Lapua and Seinäjoki on the page. The questionnaire survey was completed as a quantitative survey. The survey was mainly structured, but there were also two open-ended response options and, at the end, there was a free text section. The research material was collected in February 2013.

The results show that electronic financial management services are more used by bigger companies, whereas smaller companies feel that the issue is not so necessary yet. Companies are mainly very satisfied with electronic financial management services, and many companies that do not have electronic financial management services yet have, however, considered the acquisition of the service.

Keywords: electric financial management program, electric financial management, e-invoice, cloud computing

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
Kuvio- ja taulukkoluetelo.....	5
1 JOHDANTO	6
1.1 Työn taustaa	6
1.2 Työn tavoitteet.....	6
1.3 Työn rakenne	7
2 SÄHKÖINEN TALOUSHALLINTO JA SÄHKÖISET TALOUSHALLINTO-OHJELMAT	8
2.1 Sähköisen taloushallinnon määritelmä.....	8
2.2 Sähköisen taloushallinnon edut.....	8
2.3 Sähköisen taloushallinnon kehittämiskohteet ja haasteet	9
2.4 Verkkolasku ja sen edut ja haasteet.....	10
2.5 Sähköiset taloushallinto-ohjelmat ja järjestelmät.....	11
2.5.1 Millainen ohjelmisto yritykselle?	12
2.5.2 ERP-järjestelmät	13
2.6 Pilvipalvelut	14
3 KYSELYTUTKIMUS SÄHKÖISESTÄ TALOUSHALLINNOSTA JA SEN OHJELMISTA	17
3.1 Tutkimusmenetelmä ja yritysten valinta	17
3.2 Kysymyksien laatiminen.....	19
3.3 Tutkimustulokset	19
3.4 Ristiintaulukointi	30
3.5 Johtopäätökset.....	33
4 YHTEENVETO.....	38
LÄHTEET	40
LIITTEET	42

Kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1 Yhtiömuoto (n=69).	20
Kuvio 2 Toimiala (n=67).	21
Kuvio 3 Yrityksen ikä (n=72).	21
Kuvio 4 Liikevaihto (n=72).	22
Kuvio 5 Onko käytössä sähköinen taloushallinto-ohjelma (n=71).	22
Kuvio 6 Harkinnut sähköisen taloushallinto-ohjelman hankkimista (n=41).	23
Kuvio 7 Paljon valmis maksamaan ohjelmasta vuositasolla (n=42).	24
Kuvio 8 Kulut vuositasolla (n=44).	25
Kuvio 9 Tyytyväisyys hinta-laatusuhteeseen (n=35).	26
Taulukko 1 Liikevaihdon vaikutus ohjelman kuluihin (n=44).	31
Taulukko 2 Ohjelman kulujen vaikutus hinta-laatusuhteen tyytyväisyyteen (n=42)	32
Taulukko 3 Liikevaihdon vaikutus taloushallinto-ohjelman käyttöön (n=70).	33

1 JOHDANTO

1.1 Työn taustaa

Sähköinen taloushallinto on tehnyt tuloaan jo jonkin aikaa, mutta edelleen iso osa yrityksistä on aiheen ulkopuolella. Sähköisyys on edelleen yksi merkittävimmistä puheenaiheista tämän hetken taloudessa ja suuret yritykset ovatkin ottaneet suuria harppauksia tuottavampaan suuntaan sähköisten taloushallinto-ohjelmien ansiosta. Nykyään ohjelmia osataan käyttää niin, että niistä saadaan paras hyöty irti ja turha työ vähenee.

Tutkimuksen tekeminen sähköisten taloushallintopalveluiden käytöstä tuli ajankohtaiseksi, kun asiaa pohdittiin yhdessä toimeksiantajan kanssa. Kohdeyritys antoi aiheen, koska he kokivat siitä olevan hyötyä heille yrityksensä. Tutkimuksen ansios- ta kohdeyritys saisi tietoa yritysten halukkuudesta ottaa sähköinen taloushallinto- ohjelma käyttöönsä.

1.2 Työn tavoitteet

Työn tavoitteena oli selvittää Etelä-Pohjanmaan alueella toimivien pk-yritysten sähköisten taloushallintopalveluiden tarvetta ja tämän hetkistä käyttöä. Tavoitteena oli saada kokonaiskuva sähköisten taloushallintopalveluiden yleisyydestä ja selvittää, mitä yritykset ajattelevat sähköistymisestä ylipäätään. Tutkimuksessa käydään yleisesti läpi myös, mitä sähköinen taloushallinto on ja millaisia osa- alueita siihen sisältyy.

Toimeksiantajana toimiva yritys tarjoaa sähköistä taloushallinto-ohjelmaa yrityksi- en käyttöön ja tämä tutkimus tuo tietoa siitä, mikä tilanne tällä hetkellä Etelä- Pohjanmaalla on ja miten paljon sähköisille palveluille olisi tällä hetkellä tarvetta. Tutkimuksen avulla toimeksiantaja saa tietoa pk-yrityksien kiinnostuksesta ja tar- peesta taloushallintopalveluita kohtaan. Tutkimuksessa ilmenneiden tietojen pe- rusteella toimeksiantaja pystyy kartoittamaan mahdollisia uusia asiakkaita.

1.3 Työn rakenne

Työ koostuu neljästä eri osa-alueesta. Alkuun on määritelty johdanto, jossa pohditaan työn tavoitteita ja sitä, miksi juuri tämä aihe on valittu. Myös tutkimuksen taustaa käydään läpi.

Toinen osa pitää sisällään teoreettisen tutkimuksen aiheesta. Siinä käsitellään niin sähköisen taloushallinnon käsitettä yleisesti kuin sen eri muotojakin. Teoriaosuudessa tuodaan esille alan kirjallisuutta ja tehdään läpileikkaus käsiteltävään aiheeseen.

Kolmas osa koostuu kyselytutkimuksen taustoista sekä varsinaisista tutkimustuloksista. Taustoissa määritetään tutkimuksen menetelmä sekä kerrotaan, miten yritykset on tutkimukseen valittu. Käydään läpi myös kysymyksien laatimisen idea ja kyselylomakkeen rakenne. Tuloksien havainnollistamiseksi on luotu kuviota ja taulukoita, joita analysoidaan ja tutkitaan.

Neljäs luku käsittää työn yhteenvedon eli siinä käsitellään informaatiota, joka on kyselytutkimuksesta saatu. Tässä osassa pohditaan myös tutkimuksen luotettavuutta.

2 SÄHKÖINEN TALOUSHALLINTO JA SÄHKÖISET TALOUSHALLINTO-OHJELMAT

Tämä luku käsittää teoreettisen osuuden liittyen sähköiseen taloushallintoon ja sen tuomiin hyötyihin ja haasteisiin. Tutustutaan verkkolaskuun sekä tuodaan esille sähköisten taloushallintopalveluiden käsitteet ja eri yrityksille sopivat palvelut. Käsittelyssä on myös pilvipalvelut ja sen eri muodot.

2.1 Sähköisen taloushallinnon määritelmä

Lahden ja Salmisen (2008, 17–18) mukaan digitaalisuus kattaa sähköisessä muodossa olevan tiedon käsittelyn, siirtämisen, varastoinnin sekä esittämisen. Useimmiten tieto sijaitsee erilaisissa tietokannoissa ja tietoa muokataan tai lähetetään eteenpäin sovelluksilla tai ohjelmilla. Tietoa voidaan jakaa perinteisen langallisen menetelmän tapaan myös langattomana.

”Digitaalisella taloushallinnolla tarkoitetaan taloushallinnon kaikkien tietovirtojen ja käsittelyvaiheiden automatisointia ja käsittelyä digitaalisessa muodossa” (Lahti & Salminen, 2008, 19). Sähköisessä taloushallinnossa kirjanpito ja sen kaikki osaprosessit tapahtuvat ilman paperia.

Koko sähköisen taloushallinnon kulmakivi on automatisointi. (Sähköinen taloushallinto [Viitattu 16.4.2013]). Tämä tarkoittaa useita eri osa-alueita, kuten tiliotteiden ja viitesierrojen sähköistä vastaanottoa, viranomaisilmoitusten lähettämistä ja laskujen lähettämistä ja vastaanottamista sähköisessä muodossa. Kun nämä kaikki toimivat yhdessä saumattomasti, voidaan puhua automaatiosta ja silloin sähköisestä taloushallinnosta saadaan suurimmat hyödyt esiin.

2.2 Sähköisen taloushallinnon edut

Sähköisen taloushallinnon suurimmat edut ovat sen tehokkuus ja nopeus. (Lahti & Salminen, 2008, 27–28) Paperiseen tuotantoon verrattuna sähköisen järjestelmän avulla säästyy myös arkistointitilaa, se vähentää inhimillisiä virheitä ja on myös

ekologista. Inhimillisten virheiden seurauksena saattaa aikaa tuhlaantua turhaan kun virhe pitää etsiä ja paikallistaa.

Mitä myöhemmin virhe huomataan, sitä kauemmin sen etsimiseen tietysti menee aikaa. Sähköisessä arkistoinnissa ongelma ei ole näin suuri, sillä sieltä virheet on helpompi havaita. Ohjelmat myös yleensä ilmoittavat itse, mikäli sinne syötetään epäloogisia tietoja ja näin virheet pystytään korjaamaan ennen kuin ne ovat syntyneetkään.

Lahti ja Salminen (2008, 27) toteavat, että organisaatioiden tehokkuuden on myös todettu parantuneen siirryttäessä sähköiseen taloushallintaan. Tehokkuus koko taloushallinnossa on parantunut yrityksillä 30–50 %, mutta yksittäisissä prosesseissa prosenttiluku on vielä suurempi, jopa 90 %. Näin suuret parannukset tehokkuudessa tarkoittavat automaattisesti huomattavia rahallisia säästöjä.

Lahti ja Salminen (2008, 28) mainitsevat eduksi sen, että yrityksen materiaaliin pääsee käsiksi missä päin maailmaa tahansa. Jos halutaan tarkastaa vaikka jokin yksittäinen lasku saman tien, se riittää, kunhan käsillä on pääte sekä Internet-yhteys. Laskut ovat myös huomattavasti mukavammassa muodossa sähköisessä järjestelmässä ja ne löytyvät sieltä helpommin kuin tavallisista paperikansioista.

2.3 Sähköisen taloushallinnon kehittämiskohteet ja haasteet

Vaikka sähköinen asiointi on kasvanut huimasti, suuri osa yrityksistä toimii silti paperisena. Yrity maailman keskinäinen toimiminen nopeutuisi ja helpottuisi, mikäli kaikilla yrityksillä olisi sähköiset valmiudet käytössään.

Mäkinen ja Vuorio (2002, 40–41) toteavat, että paperisten tositteiden skannaaminen on oma ongelmansa. Kun tosite skannataan, se muuttuu koneella vain kopioksi, eikä sen sisältämä data ole digitaalisesti käytettävissä. Suorittamalla pelkästään skannaus, tietokone ei pysty tunnistamaan esimerkiksi laskun loppusummaa tai käsittelemään euromääriä ilman ihmisen apua.

Kurki (2010, 43) toteaa riskin piilevän myös sellaisessa järjestelmässä, joka ei ikinä maksa itseään takaisin. Tämä voi johtua siitä, ettei järjestelmiä osata käyttää,

sillä ei saada valjastettua toimintaa tarpeeksi tehokkaaksi tai järjestelmä ei ole luotettava. Yrityksen on myös tärkeä pohtia, riittääkö yrityksen kompetenssi ohjelmien tuottavaan käyttöön vai pitääkö yritykseen palkata erikseen tietokone-ohjelmista vastaava henkilö.

Yrityksen kannalta haastavaa on löytää oikea ohjelmisto juuri omalle yritykselle. Kun kartoitetaan eri ohjelmistoja ja neuvotellaan myyjien kanssa, yleensä käy niin, että ostajan ja myyjän ajatukset eivät kohtaa, he siis puhuvat tavallaan eri kieltä (Kurki, 2010, 47). Ongelma kiteytyy siihen, että laitteen tarjoajat tuntevat vain oman ohjelmistonsa ja osaavat kertoa siitä it-kielellä, mutta ostavan yrityksen liike-elämää voi olla vaikea hahmottaa.

Yrityksen kannalta tärkeä, usein myös halpa investointi, on toimiva virusturva. Tietokoneilla säilytetään yrityksen kannalta tärkeää tietoa, joka pitää säilyttää visusti yrityksen sisällä. Tästä syystä muutaman kymmenen euron arvoinen sijoitus turvaohjelman hankintaan on ensiarvoisen tärkeää.

Tietoturvan riski piilee yrityksen kannalta myös mahdollisissa etätyöpisteissä (Kurki, 2010, 99). Kun yrityksessä työskentelevä henkilö tekee töitä kotoaan, hänellä on myös oltava ajantasainen virusturva ja palomuuuri käytössään. Tämä seikka unohdetaan yrityksissä helposti, kun mietitään vain järjestelmän toimivuutta etäpisteessä.

2.4 Verkkolasku ja sen edut ja haasteet

Sähköisessä muodossa lähetettävää ja vastaanotettavaa laskua kutsutaan verkkolaskuksi. (Mikä on verkkolasku? [Viitattu 30.1.2013]). Verkkolaskussa on kaikki samat tiedot kuin normaalissa paperilaskussakin, verkkolaskussa tiedot ovat vain tietojärjestelmien kautta helposti käytettävissä ja muokattavissa.

Termit verkkolasku ja sähköinen lasku saattavat mennä helposti sekaisin, mutta kyseessä on kuitenkin kaksi eri asiaa. (Mikä on verkkolasku? [Viitattu 30.1.2013]). Verkkolaskun tavoite on olla täysin sähköisessä muodossa koko sen laskutuksen ajan, aina asiakirjan laatimisesta arkistointiin. Sähköisessä laskussa joudutaan usein skannaamaan lasku arkistoitavaksi perinteisin keinoin.

Yksi tärkeimmistä eduista verkkolaskua käytettäessä on sen nopeus. Verkkolasku saadaan asiakkaalle saman tien, kun perinteisen paperilaskun matkassa voi kestää useita päiviä. Verkkolasku on myös helppo tapa sekä lähettäjälle että vastaanottajalle pulmatilanteissa, koska heidän välillään kontakti on jo luotu ja esimerkiksi vastaanottajan on ongelmatilanteessa helppo vastata lähettäjälle sähköpostin välityksellä. Lähettäjän kannalta tämä on selkeää, koska pystytään saman tien näkemään, mistä asiakkaasta ja laskusta on kyse.

Verkkolaskut säästävät luontoa, koska paperia ei tarvita, joten ylimääräinen tulos ja paperin ostaminen poistuu käytöstä.

Verkkolaskun ja tavallisen laskun välillä on tehty hintavertailuja, jotka kertovat selkeää kieltä siitä, että erityisesti suuret laskun vastaanottajat saavat isot säästöt verkkolaskutuksen avulla. (Bo Harald usuttaa yrityksiä torjumaan paperiset laskut [Viitattu 16.4.2013]). Esimerkiksi Valtionkonttori on laskenut, että paperinen lasku maksaa vastaanottajalle keskimäärin 30 euroa. Finnair on laskenut summan olevan 40 euroa ja Electrolux 50 euroa. E-laskun käsittely taas maksaa korkeintaan noin 10 euroa. Jos tapahtumaketju on täysin automatisoitu, kustannukset ovat yhden euron luokkaa. Näin ollen säästöjä voidaan saada jopa muutamia prosentteja yrityksen liikevaihdosta.

Jotta yritys voi siirtyä verkkolaskun käyttöön, täytyy henkilökunta saattaa sille tasolle, että kaikki ymmärtävät, miten järjestelmät toimivat. Jos yrityksessä on työntekijöitä, joilla ei ole paljoa kokemusta tietokoneista ja järjestelmistä, saattaa tämä vaihe viedä paljonkin aikaa.

Sähkökatkoksiin ja järjestelmien kaatumisiin on myös syytä varautua.

2.5 Sähköiset taloushallinto-ohjelmat ja järjestelmät

Koko sähköisen taloushallinnon mahdollistaa toimivat ja käytännölliset ohjelmat. Eri ohjelmat saattavat näyttää ja ollakin sisällöltään erilaisia, mutta tärkeää on ymmärtää niiden toimintatapa edes jollain tasolla. Tämä mahdollistaa sen, että uuteen ohjelmaan siirtyminen käy helpommin ja vaivattomimmin. Aina ei voi luottaa, että olisi saman ohjelman kanssa tekemisissä, vaan muutoksia voi tulla esi-

merkiksi työpaikan vaihtuessa tai yksinkertaisesti silloin jos yritys haluaa uuden, modernimman taloushallinto-ohjelman. Nykypäivän ohjelmat on toisaalta suunniteltu niin hyvin, että omaa luovuutta niiden kanssa ei tarvitse paljon käyttää, vaan ohjelma itsessään osaa tehdä lähes kaiken, kunhan ohjelmaan vain syötetään oikeat tiedot.

Granlund ja Malmi (2003, 31) toteavat, että taloushallinto-ohjelmistojen sovelluskehitystä ei enää juurikaan tapahdu. Tärkein syy kehityksen lopahtamiseen on valmissovellusten tarjonnan valtavassa kasvussa. Muita syitä ovat yhteensopivuusongelmat ohjelmistoissa, tietotekniikan osaajien vähyyys ja mahdolliset ylläpito-ongelmat, joita aiheutuu, kun sovellusten kehittäjät vaihtavat tai jättävät organisaation.

2.5.1 Millainen ohjelmisto yritykselle?

Kun yritys on siirtymässä taloushallinto-ohjelmiston käyttöön, täytyy sen tehdä selvitys, millainen ohjelmisto olisi juuri tälle yritykselle sopiva. Isojen yritysten vaatimukset poikkeavat reilusti vasta aloittavien yritysten kanssa. Aloittavan pienen yrityksen ei välttämättä heti edes kannata ostaa valmista ohjelmistoa, vaan tutustua Internetistä löytyviin ilmaisohjelmiin. Kun pääsee sisään ilmaisohjelmiin ja ymmärtää niiden toimintatavan, on tämän jälkeen helpompi siirtyä isompien ohjelmistojen pariin.

Pk-yrityksille on olemassa ns. standardiohjelmistoja, joista löytyvät kaikki tarvittavat perustoiminnot. (Kurki, Lahtinen & Lindfors 2011, 33) Nämä sisältävät mm. laskutuksen, kirjanpidon sekä osto- ja myyntireskontrat. Riippuen alasta, ohjelmistoihin voi liittyä eri sovelluksia, esimerkiksi varastokirjanpito. Standardipakettiin voidaan myös liittää alakohtia tarpeen mukaan.

Kurki ym. (2011, 34) nostavat esille tilanteen, jossa yrityksen käyttämä ohjelma on sellainen, ettei siihen voida hankkia esimerkiksi valmista verkkolaskujen lähettämiseen ja vastaanottamiseen tarvittavaa ratkaisua. Tällöin edessä on joko uuden ohjelman hankkiminen tai verkkolaskujen ulkoistaminen.

Ennen ohjelmiston valintaa yrityksen kannattaa miettiä tarkoin oman yrityksensä tilannetta. Granlund ja Malmi (2003, 127) tuovat esille, että ohjelmiston valinnassa kannattaa ottaa huomioon mm. oman organisaation rakenne, toimiala, koko, raportointitarpeet, taloushallinnon organisaatio, ohjelmiston hinta ja investointiin varattu budjetti.

Loppujen lopuksi ratkaisevaa kuitenkin on yrityksen tilanne ja tarpeet (Lahti & Salminen, 2008, 32). Tarpeet vaihtelevat reilusti maailmanlaajuisesti toimivan ja pelkästään kotimaassa toimivan yrityksen kesken. Ison yrityksen vaatimukset ovat laajat ja moninaiset kun pienempi yritys selviää suppeammilla ja enemmän standardoidulla ohjelmistolla. Lahti ja Salminen myös toteavat, että yrityksen koon lisäksi tarpeet saattavat poiketa toisistaan runsaasti, riippuen yrityksen toimialasta.

2.5.2 ERP-järjestelmät

ERP-järjestelmät eli toiminnanohjausjärjestelmät ovat erityisesti suurten yritysten suosiossa. (Lahti & Salminen, 2008, 36). ERP-järjestelmä koostuu toisiinsa liitetystä erilaisista sovelluksista, joilla on käytössä sama keskitetty päätietokanta. Yleisesti ERP-järjestelmissä on eri moduulit myyntiin, tuotantoon, projektinhallintaan, henkilöstöhallintoon, logistiikkaan, materiaalihallintoon sekä taloushallintoon. Näistä etenkin taloushallinto on tärkeässä asemassa, koska usein eri projektit lähtevät liikkeelle nimenomaan taloudenhallintomodulistista. Taloushallinnon perustiedoissa määritellään ohjaustiedot, jotka vaikuttavat useimpiin muihin moduuleihin ja sovelluksiin.

ERP-järjestelmiä on tullut viime vuosina lisää ja panostusta on kohdennettu erityisesti pk-yrityksille sopivien ohjelmistojen suuntaan (Lahti & Salminen, 2008, 37). ERP-järjestelmät myös eroavat toisistaan toiminnallisuutensa kautta. Toisilla ohjelmistoilla tietyt osa-alueet ovat toisia vahvempia. Esimerkiksi joissakin ohjelmissa taloushallinnon toiminnallisuudet saattavat olla hyvinkin eroavaisia keskenään.

2.6 Pilvipalvelut

Pilvipalveluille ei ole määritelty vain yhtä määritelmää. (Pilvipalvelut ja Internet, voiko tähän luottaa? [Viitattu 12.4.2013]). Pilven käsitettä käytetään, kun puhutaan Internetistä.

Heino (2010, 33) toteaa pilvipalveluiden olevan Internetistä hankittua tietokoneen suorituskykyä, sovelluksia ja alustoja. Hänen mukaansa pilvipalveluiden voidaan ajatella olevan toimintamalli, jonka avulla kyetään luopumaan fyysisistä konesaleista.

Pilvipalveluiden perusajatus ei juuri poikkea tavallisesta Internetistä. (Nettipilvestä uusia palveluita. [Viitattu 12.4.2013]). Pilvipalveluissa tiedostot ja ohjelmat tallennetaan erilliselle palvelimelle, josta tietoihin pääsee käsiksi mistä tahansa, kunhan on pääte käytössä. Internetistä löytyy ilmaisia ja helppokäyttöisiä pilvipalveluita esimerkiksi ryhmätöiden tekoon. Palvelu voi tarjota käyttäjille esimerkiksi yhteisen sähköpostin, kalenterin ja taulukkolaskentaohjelman.

Pilvipalvelut on jaettu kolmeen päätyyppiin sen perusteella, mikä niiden tekninen toteutustapa on (Heino, 2010, 50). Tyypit ovat IaaS, PaaS ja SaaS-palvelut.

IaaS (Infrastructure as a Service) tarkoittaa infrastruktuuria palveluna. Tässä palvelussa asiakas hankkii tarjoajan laitteiston resurssit käyttöönsä (Salo, 2010, 25). IaaS eroaa tavallisesta ulkoistamisesta sen joustavuudessa, resurssien yhteiskäytössä, itsepalvelussa, automaatioissa ja laskutuksessa. IaaS-palvelua hankittaessa ei tehdä etukäteen maksusopimuksia, vaan palvelun käyttö on tarkkaan mitattua, jolloin laskutus perustuu pelkästään käytettyihin resursseihin. IaaS on palveluna hyvin itsenäinen, joka tarkoittaa, ettei asiakkaan ja palveluntarjoajan välillä välttämättä ole minkäänlaista kontaktia.

Salo (2010, 26) kertoo, että IaaS-palvelun liikkumavapaus on suurempi kuin PaaS- ja SaaS-vaihtoehdoissa. Liikkumavaraa on runsaasti ja asiakkaan mahdollisuudet määritellä IaaS-tarjoomaansa ovat suuret.

Heinon (2010, 52) mukaan tämän tyyppisessä palvelussa palveluntarjoaja ylläpitää virtuaalisia konesaleja ja antaa sieltä asiakkaan käyttöön ennalta määriteltyjä osa-

alueita. Näiden osa-alueiden sisään asiakas pystyy luomaan käyttöjärjestelmän ja sen päälle omat sovellukset.

PaaS (Platform as a Service) tarkoittaa sovellusalustaa palveluna (Salo, 2010, 28). Ne tarjoavat alustan, jonka päälle sovelluksia voidaan tuoda ja jossa niitä voidaan kehittää, ylläpitää ja testaila. Kehitystyö helpottuu, kun ei tarvitse huolehtia infrastruktuurista ja suuri osa toiminnallisuuksista on saatavilla valmiina moduuleina. Kun yritys ottaa käyttöönsä sovellusalustan, kehitystyö nopeutuu, työstä tulee kustannustehokkaampaa ja lopputulos linkittyy suuriin käyttäjämääriin asti ilman minkäänlaista lisätyötä.

Salon (2010, 28–29) mukaan sovellusalustan käyttämisen palveluna huonot puolet ovat uudet osaamisvaatimukset kehitystyössä ja ylläpidossa, tietoturva sekä pelko lukittumisesta valittuun palveluntarjoajaan. Erityisesti lukittumispelko standardoimattomaan PaaS-sovellukseen on huolena aiheellinen. Myös tietoturvariskit ovat olemassa vahvana, kun sovellukset ja niiden sisältämä tieto sijaitsee palomuurin ulkopuolella palveluntarjoajan tiloissa. Salo kertoo, että välitön hyöty, jonka yritys sovelluskehitysalustasta saa, on sen mahdollisuus kehittää omia sovelluksiaan tehokkaasti, nopeasti ja turvallisesti kapasiteetin aiheuttamista rajoituksista huolimatta.

Heinon (2010, 51) mukaan PaaS soveltuu parhaiten yrityksille, jotka rakentavat itse haluamansa sovellukset.

SaaS (Software as a Service) tarkoittaa sovellusta palveluna. Tässä mallissa asiakas hankkii itselleen pelkän sovelluksen ja kaikki muu on tarjoajan vastuulla (Heino, 2010, 53). Asiakkaan ei siis tarvitse huolehtia ohjelman päivityksestä, ylläpidosta tai muista sovelluksiin liittyvistä asioista. SaaSin hyvä puoli asiakkaan kannalta on, että palveluntarjoaja on todennäköisesti rutinoitunut hankaliinkin sovelluksen ylläpitämistä koskeviin asioihin, joihin käyttäjän ei näin tarvitse osallistua.

Kun asiakas haluaa vuokrata sovelluksia, maksetaan palvelusta aikaperusteen tai käyttäjä- tai konekohtaisen maksun mukaan. (Salo, 2010, 29) Tavanomaista lisenssimaksua ei siis ole. SaaSin hyviä puolia ovat erityisesti seuraavat: alentaa ohjelmistoihin ja niihin liittyvään laitteistoon sitoutuneen pääoman määrää sekä poistaa kokonaan ylläpidon ja päivityksien tarpeet ja täten yrityksen resursseja

voidaan käyttää tuottavampiin toimiin. Myös monikäyttäjäisyys on yritykselle tarpeellinen eli samaa sovellusta voi käyttää suurikin määrä asiakkaita.

3 KYSELYTUTKIMUS SÄHKÖISESTÄ TALOUSHALLINNOSTA JA SEN OHJELMISTA

Tässä luvussa tuodaan esille tutkimusmenetelmä sekä selvitetään, miksi tutkimus suoritettiin juuri tällä tavalla. Käydään läpi myös kyselylomakkeen laatiminen ja sen rakenne. Kyselylomake löytyy kokonaisuudessaan liitteenä työn lopussa (liite 2). Analysoidaan tutkimustuloksia sekä pohditaan niitä kuvioiden ja taulukoiden avulla. Lopussa on myös johtopäätökset.

3.1 Tutkimusmenetelmä ja yritysten valinta

Kyselytutkimuksen menetelmätavaksi valikoitui kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Tähän päädyttiin siksi, koska vastauksia haluttiin mahdollisimman paljon. Kysely vietiin läpi sähköpostin kautta toimitettavan kyselyn avulla. Perinteisen postin kautta toimitettavaa kyselyä harkittiin, mutta siitä päätettiin luopua, johtuen yritysten suuresta määrästä Etelä-Pohjanmaan alueella.

Yritysten sähköpostiosoitteet löytyivät Seinäjoen seudun elinkeinokeskuksen (SEEK) Internet-sivujen yritysrekisteristä. Yritykset ovat sivuilla aakkosjärjestyksessä, joten niitä pystyi käymään loogisesti läpi. Hakualue, joka oli käytössä, kattoi Ilmajoen, Jalasjärven, Kauhavan, Kurikan, Lapuan ja Seinäjoen alueet. Useimmilla yrityksillä ei ollut ollenkaan kotisivuja, tai ainakaan niitä ei ollut päivitetty elinkeinokeskuksen yritysrekisteriin, joten näiden yritysten sähköpostiosoitteisiin ei kyselyä lähetetty. Kysely lähetettiin sellaisille yrityksille, joilla oli omat kotisivut ja sitä kautta sähköpostiosoite oli saatavilla.

Koska kyseessä on vahvasti taloushallintoon nojaava aihe, pyrittiin kyselylomakkeet toimittamaan ensisijaisesti talouspäällikölle tai toimitusjohtajalle. Kaikilla yrityksillä tällaisia nimikkeitä ei tietystikään ole, joten näissä tapauksissa kysely toimitettiin siihen sähköpostiosoitteeseen, joka oli ilmoitettu. Sähköpostiosoitteita lähettäessä pyrittiin välttämään suoraan asiakaspalveluun meneviä sähköposteja, koska silloin on pienempi todennäköisyys sille, että kyselyn saa täytettäväkseen yri-

tyksen asioista ja kokonaisuudesta parhaiten perillä oleva henkilö. Pyrittiin siis saamaan suora kontakti tiettyyn henkilöön, ilman välikäsiä.

Kysely haluttiin lähettää yrityksille sellaiseen aikaan, jolloin mahdollisimman moni olisi päätteen ääressä ja täyttäisi kyselyn heti sen nähtyään. Jos yrityksen sähköpostiosoitteeseen tulee tämänkaltainen kysely, eikä siihen vastata heti, on suuri todennäköisyys, ettei siihen enää palata, vaan asia unohtuu. Tämän johdosta viikonpäivistä vältettiin maanantaita, koska yrityksissä on silloin yleensä tavallista kiireellisempää, johtuen viikonlopun tilauksista, palautteista ja muista viesteistä ja kysely saattaisi helposti hukkaa kiireellisempien asioiden alle. Myöskään perjantaina kyselyä ei haluttu lähettää, sillä silloin saatetaan joissakin yrityksissä lopettaa työt hieman aikaisemmin tai toisaalta halutaan viimeistellä jokin työ ennen viikonloppua ja aikaa kyselyiden täyttämiseen ei välttämättä löydy. Niinpä kyselyn lähettämispäiväksi valikoitui tiistai ja kellon ajaksi 13.00.

Kysely lähetettiin yrityksille helmikuussa 2013. Kaikille yrityksille ei välttämättä ole selvää, mitä tarkoittaa sähköinen taloushallinto tai sähköinen taloushallinto-ohjelma, joten kyselylomakkeen mukaan liitettiin saatekirje, joka antaa muutamia esimerkkejä sähköisestä taloushallinnosta ja sen ohjelmista. Saatekirje löytyy kokonaisuudessaan liitteistä (Liite 1).

Kaiken kaikkiaan yrityksiä, joille kysely lähetettiin, oli 951. Kuitenkin 29 yritystä oli sellaisia, joiden sähköpostiosoitteet eivät olleet voimassa tai yrityksen yhteyshenkilö ei ollut muutoin tavoitettavissa. Näin ollen yrityksiä, jotka kyselylomake tavoitti, oli 922. Vastauksia saatiin 73, jolloin vastausprosentiksi muodostui kyselylomakkeen tavoittaneista 7,9 %.

Kysely lähetettiin näin suurelle määrälle yrityksiä, koska oli oletettavaa, että vastausprosentti jää suhteellisen matalaksi tutkimuksen luonteen huomioon ottaen. Lähettämällä kysely suurelle joukolle varmistettiin, että vastauksia saadaan mahdollisimman paljon.

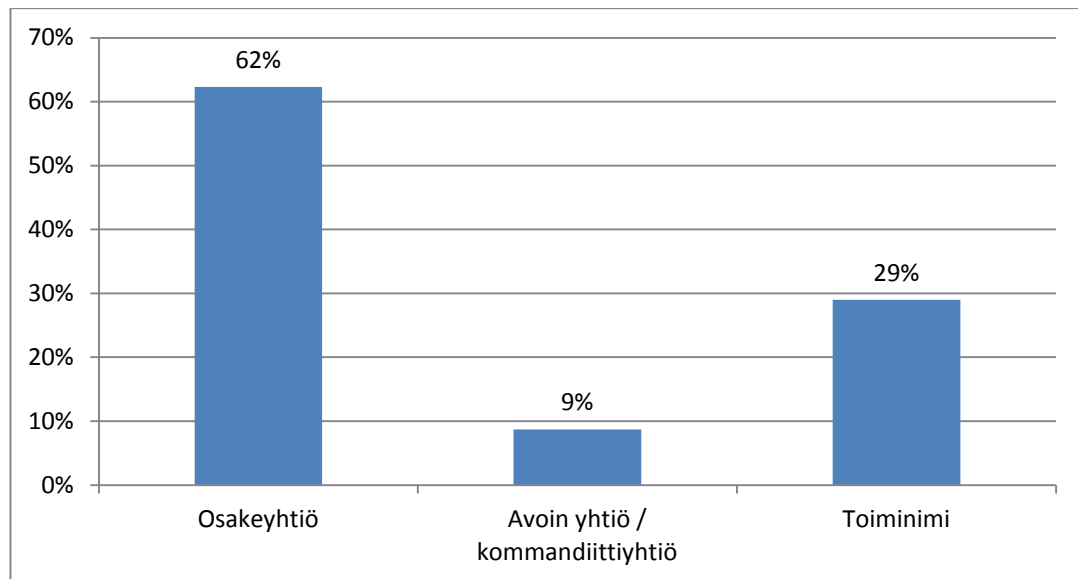
3.2 Kysymyksien laatiminen

Kyselytutkimuksen kysymykset laadittiin osittain yhdessä toimeksiantajan kanssa. Kyselyn alkuun haluttiin laittaa muutama yleinen, kaikille helposti vastattava kysymys. Viidennestä kysymyksestä eteenpäin alettiin selvittää taloushallintopalveluiden käyttöä yrityksissä. Kyselylomakkeeseen luotiin eri reittejä sen mukaan, mikä tilanne yrityksessä on. Näin ollen vastattavia kohtia yksittäiselle yritykselle tuli tilanteesta riippumatta kahdeksan. Kyselylomake haluttiin pitää tietoisesti niin lyhyenä ja yksinkertaisena kuin mahdollista, ettei vastaajia karkotettaisi pitkällä ja vaikeaselkoisella lomakkeella.

Kysymykset olivat pääosin strukturoituja eli kysymys sekä vastausvaihtoehdot olivat suljettuja. Myös muutama tekstikysymys otettiin mukaan. Viimeisessä kysymyksessä haluttiin selvittää yrityksen yleinen kanta sähköisistä taloushallinto-ohjelmista ja tämä kohta toimi vapaa sana-osiona.

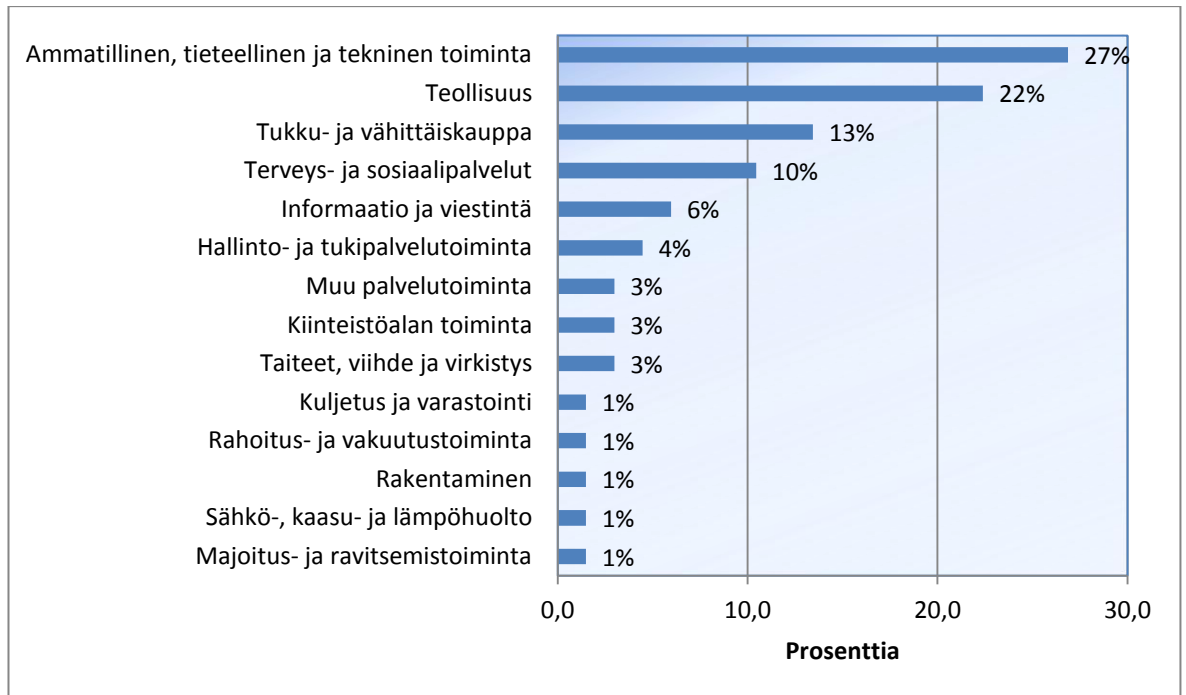
3.3 Tutkimustulokset

Ensimmäisissä neljässä kysymyksessä selvitettiin yritysten taustatietoja ja lähtökohtia. Ensimmäisessä kuviossa yritykset on jaoteltu yhtiömuodon mukaan. Tähän kysymykseen jätti vastaamatta neljä vastaajaa. Jäljellä jääneistä 69 vastaajasta enemmistö oli osakeyhtiöitä (62 %). Toiseksi yleisin yhtiömuoto oli toiminimi, joita oli 29 % vastaajista. Avoimia yhtiöitä tai kommandiittiyhtiöitä oli 9 % vastaajista. Kyselyssä oli vastausvaihtoehtona myös osuuskunta, mutta kenelläkään vastaajista ei ollut yhtiömuotona osuuskuntaa.

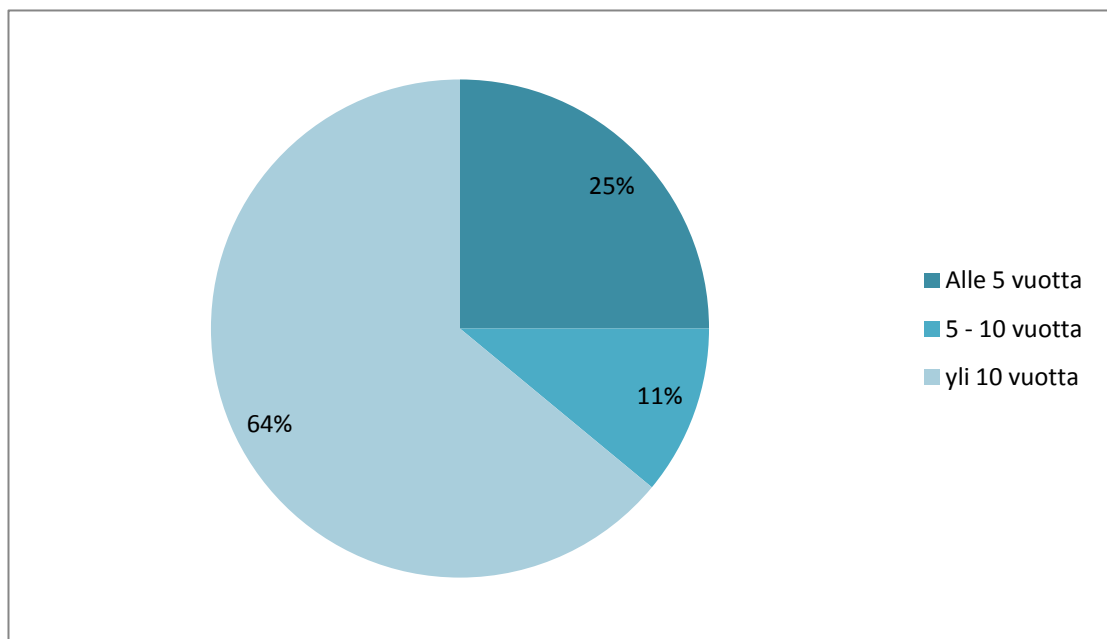
Kuvio 1 Yhtiömuoto (n=69).

Kuviossa 2 selvitetään vastaajien toimialat. Apuvälineenä käytettiin Tilastokeskuksen toimialaluokitusta vuodelta 2008 (Toimialaluokitus 2008). Toimialaluokitus havainnollistaa yritysten jakautumista toimialojen välillä. Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta sekä teollisuus olivat selvästi yleisimmät toimialat ja niiden joukkoon kuului lähes joka toinen vastaajista. Tukku- ja vähittäiskaupan sekä terveys- ja sosiaalipalveluihin piiriin kuului lähes joka neljäs vastaajista. Loput toimialoista kuuluivat viimeiseen neljännekseen ja saivat vain hajaääniä. Tähän kysymykseen jätti vastaamatta kolme vastaajaa ja kolmen vastaajan vastaukset piti hylätä niiden epäselvyyden vuoksi.

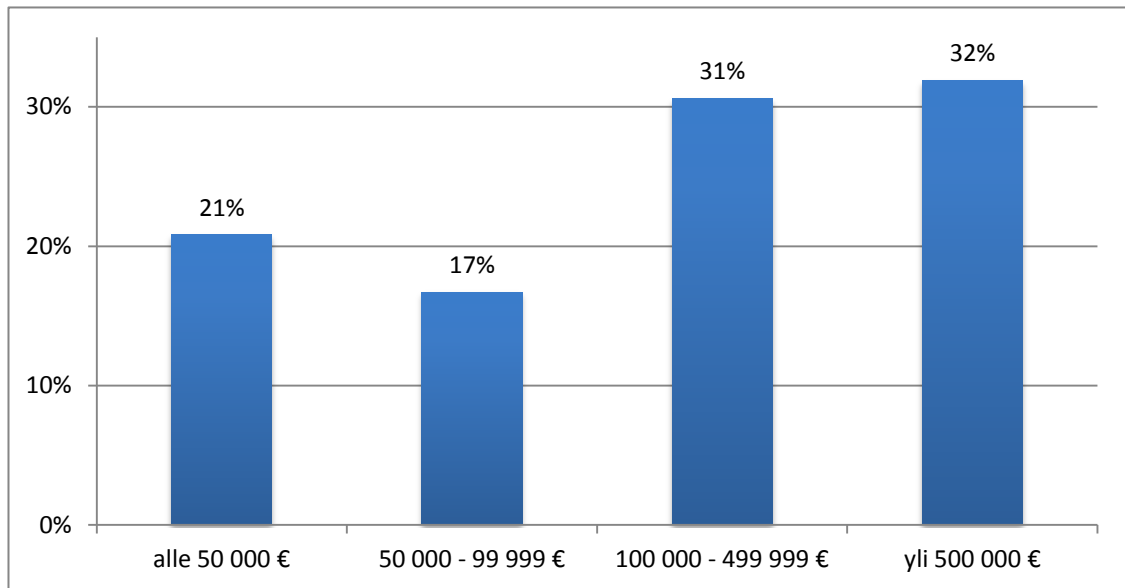
Kuvio 2 Toimiala (n=67).

Kolmannessa kuviossa selvitettiin, kauanko vastaajayritykset ovat olleet toiminnassa. Vastaajien tuloksista selviää, että kyselyyn osallistuneista suurin osa, 64 %, on ollut toiminnassa yli 10 vuotta. 5–10 vuotta toimineita yrityksiä oli 11 % ja neljännes eli 25 % oli yrityksiä, jotka ovat olleet toiminnassa alle 5 vuotta. Kysymykseen jätti vastaamatta yksi vastaaja.

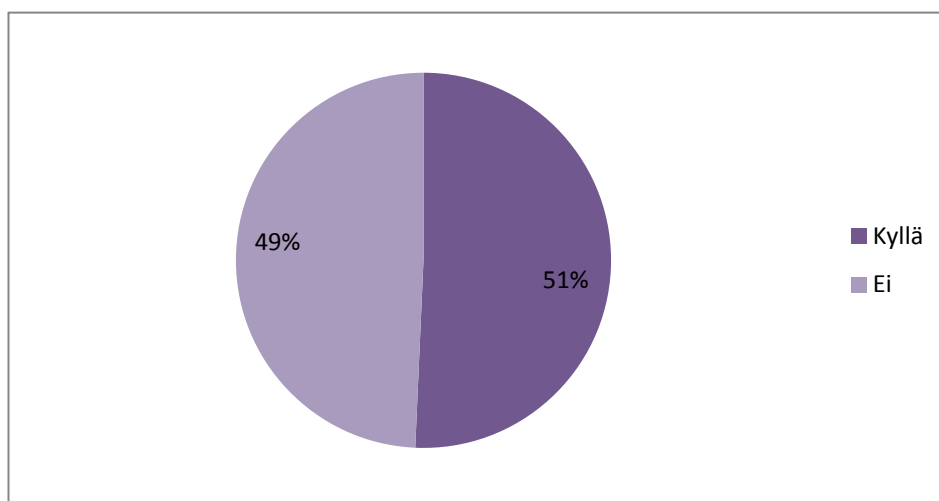
Kuvio 3 Yrityksen ikä (n=72).

Neljännessä kuviossa tarkasteltavina olivat yritysten liikevaihdot. Liikevaihdot jakautuivat melko tasaisesti kaikkien vaihtoehtojen kesken. Yrityksistä 63 %:lla liikevaihto oli 100 000 euroa tai enemmän. 100 000–499 999 euron sekä yli 500 000 euron liikevaihdot jakautuivat keskenään lähes tasan. Alle 50 000 euron liikevaihdon yrityksiä oli hieman yli viidennes (21 %) sekä 50 000–99 999 euron yrityksiä oli 17 %. Kysymykseen jätti vastaamatta yksi vastaajista.

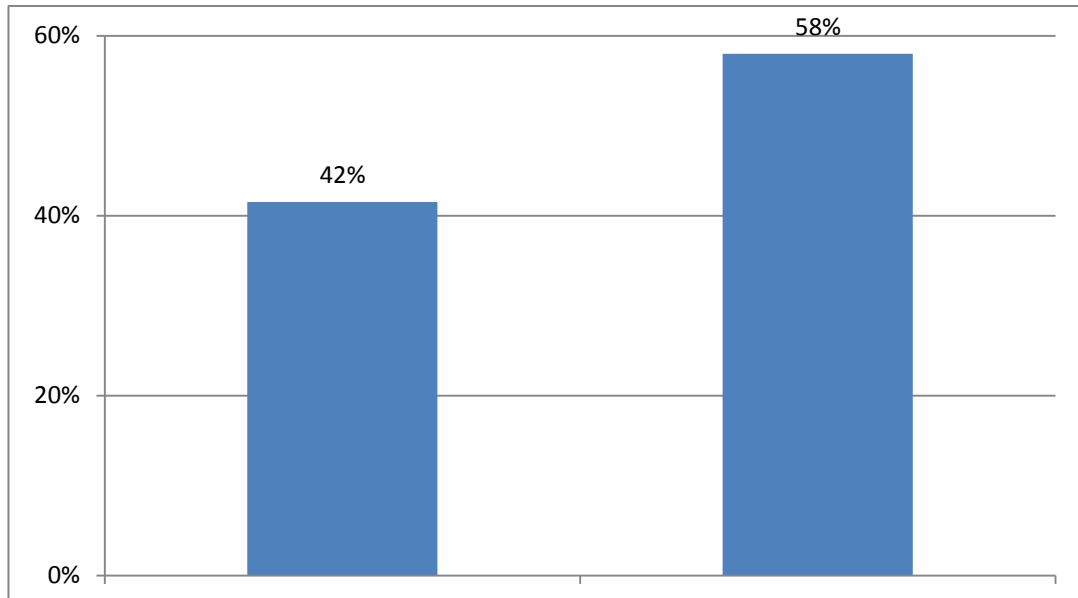
Kuvio 4 Liikevaihto (n=72).

Viidennessä kuviossa havainnollistettiin, onko vastaajayrityksillä sähköistä taloushallinto-ohjelmaa käytössään. Kyllä-vastaukset saivat pienen enemmistön saaden 51 % vastauksista. Kaksi vastaajaa jätti vastaamatta tähän kysymykseen.

Kuvio 5 Onko käytössä sähköinen taloushallinto-ohjelma (n=71).

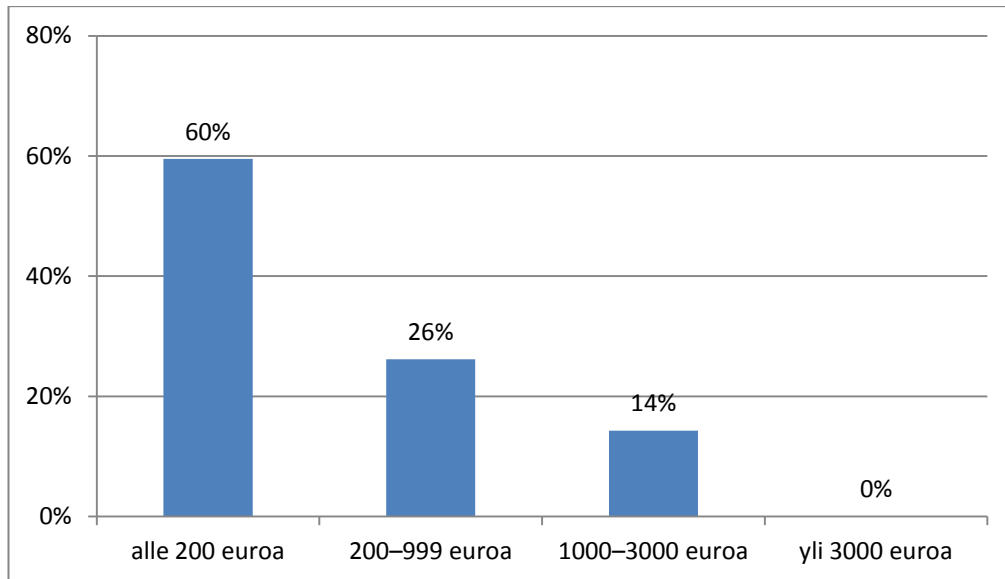
Kuudennessa kaaviossa selvitetiin, onko yritys harkinnut sähköisen taloushallinto-ohjelman käyttöönottoa. Tähän kysymykseen pyydettiin vastaamaan vain niitä, joilla ei ole taloushallinto-ohjelmaa vielä käytössään. Yrityksistä lievä enemmistö eli 58 % ei ollut harkinnut sähköisten taloushallintopalveluiden käyttöönottoa.

Kuvio 6 Harkinnut sähköisen taloushallinto-ohjelman hankkimista (n=41).

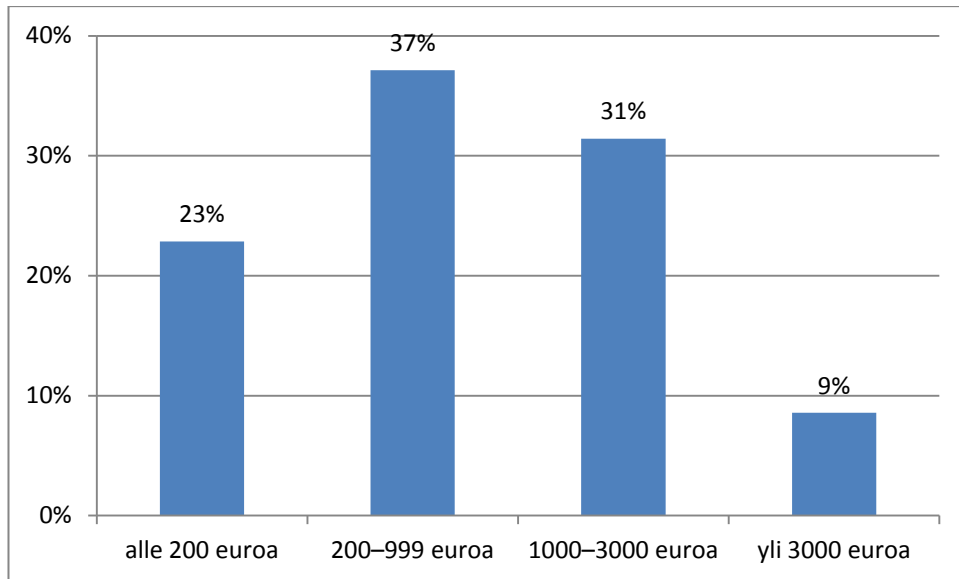
Taulukossa 7 selvitetiin, paljonko yritys olisi valmis maksamaan sähköisestä taloushallinto-ohjelmasta. Tämä kysymys oli suunnattu siis niille vastaajille, joilla ei vielä ollut taloushallinto-ohjelmaa käytössään.

Selvästi suurin osa (60 %) oli halvimman taloushallintaohjelman kannalla ja oli valmis maksamaan ohjelmasta enintään 200 euroa vuodessa. Lähes joka neljäs vastaajista oli valmis maksamaan ohjelmasta yli 200 euroa, mutta kuitenkin alle tuhat euroa vuodessa. Korkeintaan 3000 euroa maksavia ohjelmia oli valmis maksamaan vain 14 % vastaajista. Yli 3000 euroa ei ollut kukaan vastaajista valmis maksamaan.

Kuvio 7 Paljon valmis maksamaan ohjelmasta vuositasolla (n=42).

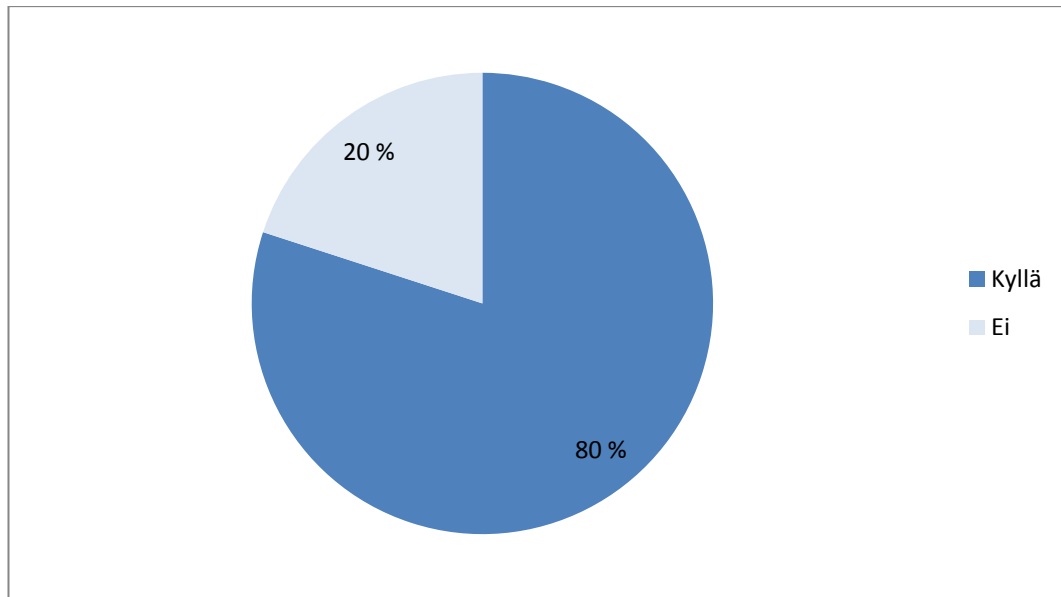
Kahdeksannessa kysymyksessä tarkasteltiin sähköisen taloushallinto-ohjelman kuluja vuositasolla ja sitä havainnollistaa kuvio 8. Kysymys oli kohdistettu yrityksille, joilla oli jo sähköinen taloushallinto-ohjelma käytössään, mutta kysymykseen vastasi kuitenkin myös yrityksiä, joilla ei ole taloushallinto-ohjelmaa. Heidän vastauksiaan ei otettu kuvioon mukaan, koska se olisi vääristänyt tuloksia. Yritysten vastaukset jakaantuivat pääosin kolmen ensimmäisen vastausvaihtoehdon kesken ja nämä kolme vaihtoehtoa kattoivat yli 90 % kaikista vastauksista. Huomioitavaa on, että halvinta vaihtoehtoa, alle 200 euroa, käytti vain joka neljäs vastanneista yrityksistä. Kalleinta vaihtoehtoa, yli 3000 euroa vuodessa, käytti myös muutama yritys.

Kuvio 8 Kulut vuositasolla (n=44).

Viimeisessä valmiit vastausvaihtoehdot sisältäneessä kysymyksessä selvitettiin vastaajien tyytyväisyys omaan ohjelmaansa ja sitä kuvataan yhdeksännessä taulukossa. Tavoitteena oli selvittää, ovatko yritykset tyytyväisiä taloushallinto-ohjelmansa hinta-laatusuhteeseen. Tämä kysymys oli suunnattu yrityksille, joilla oli taloushallinto-ohjelmisto käytössään, koska he pystyvät arvioimaan hinta-laatusuhdetta omalta kohdaltaan. Vastauksia tuli myös yrityksiltä, joilla ei ollut käytössään taloushallinto-ohjelmaa, mutta heidän vastauksiaan ei otettu kuviossa huomioon, koska ne olisivat vääristäneet todellista tilannetta.

Suurin osa yrityksistä oli tyytyväisiä nykyisen taloushallinto-ohjelmansa hinta-laatusuhteeseen. Joka viides yrityksistä oli kuitenkin sitä mieltä, että jotain parannettavaa olisi.

Kuvio 9 Tyytyväisyys hinta-laatusuhteeseen (n=35).

Viimeisessä kysymyksessä yritykset saivat itse kirjoittaa tuntemuksiaan sähköisistä taloushallinto-ohjelmista. Palautteita tuli niin puolesta kuin vastaan ja näin ollen vastaukset jaettiin kahteen listaan. Toinen lista suhtautuu taloushallinto-ohjelmiin myönteisemmin ja toisella listalla taloushallinto-ohjelmilla ei nähdä niin suurta merkitystä. Joitakin vastauksia jouduttiin muokkaamaan luettavuuden ja selkeyden parantamiseksi.

Suurimmat pelot, joita sähköisen taloushallinto-ohjelman käyttöönotossa oli, liittyivät mahdollisiin teknisiin vaikeuksiin ja vaatimuksiin tai se koettiin olevan liikaa aikaa vievää alussa. Monet myös arvostavat kirjanpitoimiston työtä ja luottavat heidän ammattitaitoonsa ohi sähköisten palveluiden. Muutamat yritykset eivät uskoneet saavansa rahallista säästöä nykyiseen verrattuna. Osa yrityksistä oli niin pieniä, etteivät he kokeneet sähköistymistä viisaaksi heidän kannaltaan.

Tässä muutamia esimerkkejä heidän vastauksistaan, jotka eivät käytä taloushallinto-ohjelmaa säännöllisesti tai muutoin kertovat sen kehitettävistä puolista:

- ”Tällä hetkellä riittää pelkkä laskutusohjelma.”
- ”Ohjelman toimimattomuus ajoittain kiireisinä aikoina.”
- ”Käyttöönotto pitkähkö prosessi, yhteensovitus hankalaa ei-sähköisten järjestelmien/käyttäjien kanssa.”
- ”Paljon yhteensopivuusongelmia mm. sähköisessä laskutuksessa, vaikka pitäisi olla standardi.”
- ”Perinteinen postin kautta laskutus yksinkertaisempi ja selvempi. Liikaa hienostelua mielestäni.”
- ”Emme ole vielä tarvinneet itse, koska vaihtomme on pieni.”
- ”Ei tällä hetkellä tarvetta. Lähetän itse laskut pankin laskutusohjelmalla ja maksan laskuni itse (1-5 laskua kuukaudessa). Kaiken muun hoitaa kirjanpitäjä kohtuullisella korvauksella.”
- ”Kirjanpito toimisto on tehnyt kirjanpito ni, eikä vielä ole tullut ajankohtaiseksi. Tapahtumia on aika vähän. Varmaan olisi hyvä järjestelmä, jos itse tekisin koko kirjanpidon.”
- ”Sähköinen taloushallinto-ohjelma ei tuo mukanaan osaamista, toisin kuin osaava kirjanpito yritys.”
- ”Toiminimi-yritykselle riittää varsin hyvin pankin kanssa tehty tili, jossa on pankkilaskutus-ohjelma = sen kautta hoituu e-laskut ja verkkolaskujen lähetyt/vastaanotto.”
- ”Lisää tunnuslukuja, uusia ohjelmia opeteltavaksi ja riippuvaisuus tietokoneesta ja verkoista lisääntyy.”
- ”Koska me painamme paljon nimenomaan lomakkeita ja kirjekuoria, olemme periaatteesta lähettäneet omat laskumme paperisina.”
- ”Pienille asiakasyrityksille sähköisistä taloushallinto-ohjelmista ei ole juuriakaan hyötyä. Verkkolaskuja ei pysty lähettämään kovin monille asiakkaille tai asiakkaiden asiakkaille. Sähköisistä palveluista oikeastaan hyötyvät lähinnä isommat asiakasyritykset.”
- ”En tarvitse pienen kirjanpidon ja salassapitoasioiden takia.
- ”Voi hidastaa toimintaa, jos ohjelma ei toimi ja helpdesk ei auta nopeasti. Virheiden korjaaminen voi olla vaikeampaa.”

- ”Ohjelmistoyritykset rahastavat sikana.”
- ”Haittana riippuvaisuus tekniikan ja laitteiden toimivuudesta.”
- ”Sopii suurempiin yrityksiin.”
- ”Kulut ja oma työmäärä kasvaa. Kirjanpitäjän työmäärä oletettavasti pieneni, mutta laskisiko myös kustannukset?”
- ”Päivityksiä liian usein ja kehitys sähköistämässä liian nopea.”
- ”Vaikeutena on vaatimus melkoisesti perehtyä systeemin kokonaisuuteen. Tekniikka tuntuu aluksi monimutkaiseltakin. Oma taito päästä tarvittaviin tietoihin kehitty pikku hiljaa, mutta alkuvaiheessa on itsellä jonkinlainen ”hallitsemattomuuden” tunne.”
- ”Ohjelman opetteleminen aikaa vievää.”
- ”Ohjelman hitaus hitailla verkkoyhteyksillä.”
- ”Verkkoyhteyden kaaduttua työt lakkaa.”

Myönteiset kannanotot sähköisistä taloushallinto-ohjelmista liittyivät pääosin sen nopeuteen, helppokäyttöisyyteen, ajan ja paperin säästöön sekä postikulujen säästöön. Hyötyinä mainitaan myös virheiden vähentyminen, reaaliaikaisuus sekä yrityksen tunnuslukujen helpompi seuranta. Monet myös totesivat, etteivät tulisi ilman ohjelmaa enää toimeen.

Tässä muutamia esimerkkejä heidän vastauksistaan, jotka kokivat sähköisen taloushallinnon myönteisenä asiana:

- ”Hyötyinä ajattelen mm. ajan ja paperin säästöä, virheiden vähenemistä, kun ei tarvitse näppäillä moneen paikkaan.”
- ”Useilla asiakkaillamme sellainen on ja suosittelimme sähköistä reaaliaikaista ohjelmistoa aina, kun asiakkaamme ovat vaihtamassa järjestelmää.”
- ”Ihan jees, jos laskutettavaa ja maksettavaa on paljon kappalemääräisesti.”
- ”Sähköinen taloushallinto poistaa riippuvuuden vuorokaudenajoista, postin kulkemisesta yms. Nopeuttaa myyntilaskun maksatusta, poistaa postikuluja, vähentää turhaa kulkemista postitoimistoon, kaikki pelaa mukavasti omasta työhuoneesta.”

- ”En vaihtaisi pois ja yritän saada kaikki asiakkaat käyttämään mahdollisimman laajasti sähköisiä palveluja. Parhaimmillaan hyötyjä ovat ajantasainen taloushallinto, sama järjestelmä sekä tilitoimiston että yrittäjän käytössä.”
- ”Kirjanpidon nopeus asiakkaan ja tilitoimiston välillä.”
- ”Nopeus, helppokäyttöisyys, reaaliaikaisuus.”
- ”Aivan ehdoton. Kaikkien pitäisi ottaa sähköinen taloushallinto käyttöön!”
- ”Nopeuttaa asioiden käsittelyä.”
- ”Vapauttaa itse yrittäjän kädet ja aikaa ns. kentällä tehtävään työhön
- ”Olemme olleet erittäin tyytyväisiä taloushallinnon ohjelmiimme. Täydellinen ratkaisu pk-yrityksille.”
- ”Ilman sitä ei enää tulisi toimeen.”
- ”Vaikuttaisi oikovan mutkia, turha käsityö jäisi pois”
- ”Tarpeellinen, ilman ei enää nykyään pärjää.”
- ”Säästö paperinkulutuksessa ja postituskuluissa.”
- ”Nykyaikaisia ja helppokäyttöisiä.”
- ”Hyötynä nopeuttaisi tiettyjä asioita ja pystyisi palvelemaan ehkäpä useampaa asiakasta lyhyemmässä ajassa.”
- ”Paperitulosteet vähentyneet.”
- ”Helpottavat huomattavasti työtä, vähentää paperinkulutusta.”
- ”Edullisuus.”
- ”Ohjelma on linkitetty pankin, yrityksen ja kirjanpitäjän välille joten asioiden hoito tehostuu ja helpottuu. Vaikka ohjelma maksaa jotain kuukaudessa, niin ohjelman tehokkuuden myötä kirjanpitäjän maksut vastaavasti pienee.”
- ”Nopeus ja helppokäyttöisyys”
- ”Kokonaisvaltaisuus on hyvä asia. Eri sektorit linkittyvät yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Hyvät raportit säännöllisesti auttavat seuraamaan yrityksen tilannetta. Ratkaisu on vaivaton aina viranomaisilmoituksia myöten.”
- ”Nopeuttaa.”
- ”Vähentää paperiliikennettä yrityksen ja tilitoimiston välillä.”
- ”Raportit saa suoraan ohjelmasta erilaisin hakuehdoin.”
- ”Reaaliaikainen tuloslaskennan ja taseen seuraaminen helpompaa.”
- ”Asiointi tilitoimistossa vähenee.”
- ”Paperityötä vähemmän ja postituksen itseltä pois, koska palvelu pilvessä.”

3.4 Ristiintaulukointi

Ristiintaulukoinnin avulla pystytään havainnoimaan asiaa tarkemmin ja monipuolisemmin kuin yksittäisillä kuvioilla ja pystytään vertailemaan useampaa kohtaa samanaikaisesti.

Taulukossa 1 tehtiin ristiintaulukointi liikevaihdon ja ohjelmasta aiheutuneiden kulujen kesken. Alle 50 000 euron liikevaihdolla toimivat yritykset käyttivät vain kahta halvinta vaihtoehtoa, mutta kuitenkin hieman enemmän kaikkein halvinta vaihtoehtoa. Toiseksi pienimmät eli liikevaihdoltaan 50 000–99 999 euron yritykset käyttivät palveluita hieman tasaisemmin ja vastaukset jakaantuivat lähes tasan kolmen ensimmäisen kuluvaihtoehdon kesken.

Tätä hieman suuremmat yritykset, liikevaihdoltaan 100 000–499 999 euroa, käyttivät eniten halvinta ohjelmavaihtoehtoa. Puolet näistä yrityksistä ilmoitti käyttävänsä halvinta vaihtoehtoa ja toinen puolikas yrityksistä käytti pääosin toiseksi ja kolmanneksi kalleinta kuluvaihtoehtoa. Yli 500 000 euron liikevaihdon omaavat yritykset eivät juurikaan käyttäneet halvimpia ohjelmistoja, sillä niitä käytti vain 14,3 % yrityksistä. Yli 70 % kyselyn suurimmista yrityksistä käytti toiseksi ja kolmanneksi kalleinta kuluvaihtoehtoa eli 200–999 euron ja 1000–3000 euron ohjelmistojä. Myös kalleinta tarjolla ollutta vaihtoehtoa käytti muutama yritys.

Kun tehdään khiin neliöttesti, saadaan p-arvo, jonka avulla havaitaan, että ohjelmien kulujen ja liikevaihdon välillä ei ole tilastollisesti merkitsevää riippuvuutta ($\chi^2 = 10,218$, $df = 9$, $p\text{-arvo} = 0,333$).

Taulukko 1 Liikevaihdon vaikutus ohjelman kuluihin (n=44).

Ristiintaulukointi: Liikevaihto * Ohjelman kulut								
			Ohjelman kulut				Yhteensä	
			alle 200 euroa	200 - 999 euroa	1000 - 3000 euroa	yli 3000 euroa		
Liikevaihto	alle 50 000 euroa	Määrä	4	2	0	0	6	
		Prosenttia	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%	100,0%	
	50 000 - 99 999 euroa	Määrä	2	3	2	0	7	
		Prosenttia	28,6%	42,9%	28,6%	0,0%	100,0%	
	100 000 - 499 999 euroa	Määrä	5	2	2	1	10	
		Prosenttia	50,0%	20,0%	20,0%	10,0%	100,0%	
	yli 500 000 euroa	Määrä	3	8	8	2	21	
		Prosenttia	14,3%	38,1%	38,1%	9,5%	100,0%	
	Yhteensä		Määrä	14	15	12	3	44
			Prosenttia	31,8%	34,1%	27,3%	6,8%	100,0%

Taulukko 2 havainnoi ristiintaulukoinnin avulla ohjelman kulujen vaikutusta tyytyväisyyteen hinta-laatusuhteessa. Alle 200 euroa sähköisiin taloushallinto-ohjelmiin käyttävät yritykset ovat pääosin tyytyväisiä tuotteensa hinta / laatusuhteeseen, tyytyväisiä oli 76,9 % vastaajista.

Yritykset, jotka maksavat sähköisestä taloushallinto-ohjelmastaan 200–999 euroa, olivat todella tyytyväisiä tuotteensa hinta-laatusuhteeseen. Hieman yli 93 % vastaajista oli tyytyväinen ohjelmaansa. Ainoastaan yksi yritys ei ollut tyytyväinen hinta-laatusuhteeseen.

Yritykset, jotka maksavat taloushallinto-ohjelmastaan 1000–3000 euroa jakaantuivat kaikista tasaisesti tyytyväisyyden suhteen. Pieni enemmistö (54,5 %) ei ollut tyytyväinen ohjelmansa hinta-laatusuhteeseen.

Yli 3000 euroa ohjelmastaan vuodessa maksavat yritykset ovat olleet tyytyväisiä palvelunsa laatuun. Yli 3000 euron yrityksistä kukaan ei ollut tyytymätön hinta-laatusuhteeseen.

Khiin neliötestin p-arvo osoittaa sen, että tyytyväisyyden hinta-laatusuhteessa ja ohjelmien kulujen välillä olisi riippuvuutta ($\chi^2 = 9,100$, $df = 3$, $p\text{-arvo} = 0,028$), mut-

ta koska vertailussa oli mukana liian paljon pieniä frekvenssejä, riippuvuutta ei voi luotettavasti yleistää.

Taulukko 2 Ohjelman kulujen vaikutus hinta–laatusuhteen tyytyväisyyteen (n=42).

Ristiintaulukointi: Ohjelman kulut? * Tyytyväisyys hinta / laatusuhteeseen					
			Tyytyväisyys hinta / laatusuhteeseen		Yhteensä
			Kyllä	Ei	
Ohjelman kulut vuositasolla?	alle 200 euroa	Määrä	10	3	13
		Prosenttia	76,9%	23,1%	100,0%
	200 - 999 euroa	Määrä	14	1	15
		Prosenttia	93,3%	6,7%	100,0%
	1000 - 3000 euroa	Määrä	5	6	11
		Prosenttia	45,5%	54,5%	100,0%
	yli 3000 euroa	Määrä	3	0	3
		Prosenttia	100,0%	0,0%	100,0%
Yhteensä		Määrä	32	10	42
		Prosenttia	76,2%	23,8%	100,0%

Taulukko 3 kertoo liikevaihdon vaikutuksen siihen, onko yrityksessä käytössä sähköinen taloushallinto-ohjelma. Pienistä, alle 50 000 euron liikevaihdon yrityksistä selkeä enemmistö ei käytä sähköisiä taloushallinto-ohjelmia. Ainoastaan hieman alle 30 % näistä yrityksistä käyttää palveluita yrityksessään. Hieman suuremmista eli 50 000–99 999 euron liikevaihdollisista yrityksistä sähköisten taloushallinto-ohjelmien käyttö jakaantui tasan vastanneiden kesken.

100 000–499 999 euron liikevaihdolla toimivista yrityksistä enemmistö ei käyttänyt sähköisiä taloushallintopalveluita toiminnassaan. Prosenttiosuuden mukaan yrityksiä, jotka eivät käyttäneet sähköisiä ohjelmistoja, oli hieman yli 60 %. Kyselyssä suurimmat, eli yli 500 000 euron liikevaihdolla toimivat yritykset käyttivät sähköisiä palveluita reilulla enemmistöllä. Lähes 80 %:lla näistä yrityksistä on käytössään sähköinen taloushallinto-ohjelma.

Khiin neliötestin p-arvo osoittaa, että sähköisen taloushallinto-ohjelman käytön ja liikevaihdon välillä on riippuvuutta ($\chi^2 = 11,062$, $df = 3$, $p\text{-arvo} = 0,011$). Riippuvuutta voidaan siis pitää tilastollisesti merkitseväenä.

Taulukko 3 Liikevaihdon vaikutus taloushallinto-ohjelman käyttöön (n=70).

Ristiintaulukointi: Liikevaihto * Sähköinen taloushallinto-ohjelma käytössä?					
			Sähköinen taloushallinto-ohjelma käytössä?		Yhteensä
			Kyllä	Ei	
Liikevaihto	alle 50 000 euroa	Määrä	4	10	14
		Prosenttia	28,6%	71,4%	100,0%
	50 000 - 99 999 euroa	Määrä	6	6	12
		Prosenttia	50,0%	50,0%	100,0%
	100 000 - 499 999 euroa	Määrä	8	13	21
		Prosenttia	38,1%	61,9%	100,0%
	yli 500 000 euroa	Määrä	18	5	23
		Prosenttia	78,3%	21,7%	100,0%
Yhteensä		Määrä	36	34	70
		Prosenttia	51,4%	48,6%	100,0%

3.5 Johtopäätökset

Kyselytutkimuksessa haluttiin selvittää, missä mittakaavassa Etelä-Pohjanmaan alueen pk-yritykset käyttävät sähköisiä taloushallintopalveluita työssään ja selvitettiin yritysten halukkuutta siirtyä sähköiseen järjestelmään. Kyselyn vastaanotti yhteensä 922 yritystä ja vastauksia saatiin 73. Palautusprosentiksi muodostui 7,9 %.

Palautusprosentin pienuudesta johtuen tästä tutkimuksesta ei voida vetää suoria johtopäätöksiä Etelä-Pohjanmaan pk-yritysten taloushallinto-ohjelmien käyttöön. Tavoitteena oli ottaa yhteys kaikkiin saatavilla oleviin yrityksiin ja kuten osiassa Tutkimusmenetelmä ja yritysten valinta mainitaan, kysely suoritettiin aiemmin mainituin keinoin sähköpostin avulla. Kysely lähetettiin kaikille Etelä-Pohjanmaalla

sijaitseville pk-yrityksille, joiden kotisivut ja sitä kautta yhteystiedot eli tässä tapauksessa sähköpostiosoitteet, löytyivät Seinäjoen Elinkeinokeskuksen (SEEK) sivuilta. Sähköpostiosoitteiden etsimisessä onnistuttiinkin ja tavoite täyttyi siltä osin. Tästä kertoo yritysten suuri lukumäärä, joille kyselylomake lähti.

Tämän jälkeen pallo oli yrityksillä ja vastauksia toivottiin mahdollisimman paljon. Vastauksia ei kuitenkaan tullut kovin suurta määrää, mikä söi hieman tutkimuksen luotettavuutta.

Tutkimuksesta pystyy kuitenkin tekemään yksittäisiä havaintoja siitä, missä tilassa sähköisten palveluiden käyttö Etelä-Pohjanmaalla on. Kuten kuvio 4 kertoo, vastauksia saatiin jokaisesta liikevaihto-luokasta, mikä tarkoittaa, että niin pienet kuin suuretkin yritykset osallistuivat tutkimukseen ja näin ovat keskenään vertailtavissa.

Tutkimukseen osallistuneet yritykset jakautuivat puoliksi niiden kesken, joilla on sähköinen taloushallinto-ohjelma käytössään ja niiden, joilla ei ole (Kuvio 5). Tämä oli hyvä asia tutkimuksen kannalta, sillä näin saatiin runsaasti näkemyksiä puolesta ja vastaan. Pystyttiin tuomaan esille sähköisten taloushallinto-ohjelmien hyviä ja huonoja puolia suoraan käytännön tasolta.

Kuviossa 6 selvitettiin sitä, ovatko yritykset, joilla ei vielä sähköisiä taloushallintopalveluita ole, harkinneet ohjelman käyttöönottoa tulevaisuudessa. Näistä yrityksistä 42 % oli harkinnut ottavansa sähköisen taloushallinto-ohjelman käyttöön. Luku on kaikkiaan hyvä ja kertoo siitä, että sähköistyminen on toden teolla tulossa yhä laajemmalti myös pienten yritysten käyttöön. Jäljellä jäänyt 58 %, jotka eivät ole harkinneet sähköisiä palveluita, toisaalta kertoo, että kaikkia, yleensä pieniä muutaman hengen yrityksiä, ei ole vielä saatu sähköisen taloushallinnon kelkkaan mukaan, eikä aivan lähitulevaisuudessa näin tule tapahtumaankaan. Tämä johtuu pitkälti siitä, että toimistoasiat on totuttu tekemään käsin ja paperia käyttämällä, eikä tietokone välttämättä ole tutuin väline työasioissa. Tällaisella periaatteella toimivia yrityksiä on vaikea vakuuttaa sähköisyyden eduista ja siinä piileekin lähitulevaisuuden suurin työsarka sähköisyyteen siirryttäessä.

Kuvio 7 kertoo, mitä yritykset, joilla ei vielä sähköistä taloushallinto-ohjelmaa ole käytössään, olisivat valmiita ohjelmasta maksamaan. Kuten oletettavaa, suurimmat vastausmäärät osuivat halvimpiin vaihtoehtoihin. Kaksi halvinta vaihtoehtoja,

alle 200 euroa ja 200–999 euroa, kattoivat 86 % kaikista vastauksista ja pelkäänsään halvinta vaihtoehtoa vastasi 60 % vastanneista. Kalleinta vaihtoehtoa, yli 3000 euroa maksavaa ohjelmistoa ei ollut valmis maksamaan mikään yrityksistä. Vastanneiden vastaukset eivät ole yllättäviä, sillä rahamääriä voi olla hankala pohdita etukäteen, jos ei ole sähköisiin ohjelmiin ja niiden kustannuksiin lainkaan tutustunut ja näin tulee arvioitua ohjelman kustannukset alakanttiin.

Kuvioon 7 peilaten, kuvio 8 kertoo, minkä hintaisia ohjelmistoja yritykset käytännössä käyttävät. Jos kuviossa 7 suurimmat vastausmäärät kasaantuivat halvimpiin vaihtoehtoihin, kuvion 8 vastaukset jakaantuivat huomattavasti tasaisemmin. Todellisuudessa halvinta vaihtoehtoa käyttää vain hieman alle neljännes (23 %). Suurimmat käyttöluokat ovat kaksi keskimmäistä hintaluokkaa, jotka kattoivat 68 % vastauksista. Huomioitavaa on, että vielä toiseksi kalleinta ja kalleinta eli yli 1000 euron ohjelmistoa käyttivät 40 % yrityksistä. Kuvioista 7 ja 8 voidaan siis keskenään päätellä, että ohjelmistot maksavat enemmän kuin yritykset luulevat.

Yritykset olivat pääosin tyytyväisiä sähköiseen taloushallinto-ohjelmaansa (Kuvio 9). Tämä kertoo siitä, että yritykset kokevat saavansa rahoilleen vastinetta ja sähköinen talousohjelma tuo lisäarvoa liiketoiminnan pohjaksi. Viidennes yrityksistä ei kuitenkaan ollut tyytyväisiä ohjelmiston hinta-laatusuhteeseen ja selvityksiä tähän löytyy mm. kyselylomakkeen viimeisen kysymyksen vastauksista eli vapaa sanasiosta. Muita syitä mietittäessä voidaan tuoda esille, että yritykset saattavat käyttää resursseihinsa nähden liian kallista ohjelmaa, jolloin saattaa tuntua, ettei rahoille saada vastinetta tai toisaalta voidaan käyttää halpaa tai ilmaista ohjelmistoa, jossa ei ole niitä vaatimuksia, mitä yritys haluaisi.

Kun ristiintaulukoidaan yrityksen liikevaihto vuositason ja ohjelmasta aiheutuneet kulut, huomataan jonkinlainen jakauma pienten ja isompien yritysten välillä (Taulukko 1). Kuten on oletettavaa, pienet yritykset käyttävät halvempia talouden hallintaohjelmia kuin suuremmat yritykset. Kun tarkastellaan kahta ääripäätä, alle 50 000 euron ja yli 500 000 euron liikevaihdollisia yrityksiä, kaava on selkeä ja looginen. Alle 50 000 euron liikevaihdolla toimivat yritykset käyttivät vain kahta halvinta tarjolla ollutta vaihtoehtoa, alle 200 euroa ja 200–999 euroa maksavia ohjelmia. Yli 500 000 euron liikevaihdolla operoivat yritykset taas käyttivät kalliimpia

palveluita, mutta kuitenkin niin, että suuri osa vastaajista oli valinnut vaihtoehdokseen 50 000–99 999 euroa ja 100 000–499 999 euroa maksavat vaihtoehdot.

Kun tarkastellaan toiseksi ja kolmanneksi suurimpia yrityksiä eli 50 000–99 999 euron ja 100 000–499 999 euron liikevaihdollisia yrityksiä, erot ovat hieman tavallisesta poikkeavia. Siinä missä olisi oletettavaa isomman yrityksen omaavan kalliimman taloushallintovaihtoehdon, näiden kahden vaihtoehdon kohdalla tämä ei toteudu. Liikevaihdolla 50 000–99 999 euroa toimivat yritykset käyttävät kolmea ensimmäistä kuluvaihtoehtoa melko tasaisesti, kun taas tätä isommat, 100 000–499 999 euron liikevaihdolla toimivat yritykset käyttävät eniten halvinta vaihtoehtoa. Tätä voidaan osaltaan selittää pienillä vastausmäärillä, jolloin yksittäisetkin vastaukset vaikuttavat tilanteeseen herkästi.

Ristiintaulukoimalla ohjelmasta aiheutuneet kulut vuositasolla ja tyytyväisyys hinta-laatusuhteeseen, voidaan havainnoida, kuinka tyytyväisiä yritykset ovat hankittuihin tuotteisiinsa ja peilata sitä kuluihin, jotka tuotteesta aiheutuvat (Taulukko 2).

Taulukosta voidaan tehdä johtopäätös, että yritykset, jotka maksavat ohjelmastaan, joko vähän (alle 1000 euroa) tai paljon (yli 3000 euroa) ovat tyytyväisiä ohjelmistonsa hinta-laatusuhteeseen. Ainoastaan yrityksillä, jotka maksavat ohjelmastaan 1000–3000 euroa, on enemmän valitettavaa ohjelmiston hinta-laatusuhteesta. Näillä yrityksillä vastaukset jakaantuivat selvimmin vaihtoehtojen välille.

Tämä seikka voidaan kenties selittää sillä, että kun ohjelmasta maksetaan vuositasolla vähän, ollaan samalla myös tyytyväisempiä ohjelman edullisuudesta. Tunne siitä, että yritys saa rahoilleen vastinetta, on voimakkaammin läsnä, kun ohjelmaan ei myöskään käytetä suuria summia rahaa.

Toisaalta taas yritykset, jotka käyttävät kalleimpia taloushallinto-ohjelmistoja, ovat yleisesti ottaen myös isoja yrityksiä. Tällöin tarvitaan kattava ja iso taloushallinto-ohjelmisto, jolla voidaan seurata kaikkea rahaliikennettä yrityksessä. Kun ohjelma pystyy tekemään kaiken, mitä yrityksessä toivotaan ja vielä enemmän, siitä harvoin valitetaan, vaikka rahamäärältään se olisikin hintava.

Ristiintaulukoimalla liikevaihto ja sähköisen taloushallinto-ohjelman käyttö, pystytään tarkastelemaan sitä, miten sähköisen taloushallinto-ohjelman käyttö jakaantuu yrityksen koon mukaan (Taulukko 3). Missä suhteessa pienet yritykset käyttävät sähköisiä palveluita verrattuna suurempiin yrityksiin?

Tuloksia katseltaessa huomataan jälleen selkeä linjanveto pienempien (alle 50 000 euroa liikevaihdoltaan) ja suurempien (yli 500 000 euroa liikevaihdoltaan) yritysten välillä. Siinä missä pienemmillä yrityksillä ei ole sähköisiä ohjelmia käytössään kuin 28,6 %:lla, yli 500 000 euron liikevaihdon yrityksistä 78,3 %:lla on sähköinen taloushallinto-ohjelmisto käytössään. Liikevaihdolla 50 000–99 999 euroa toimivat yritykset jakaantuvat tasan niiden kesken, jotka käyttävät sähköistä talousohjelmistoa ja niiden, jotka eivät käytä. Kuitenkin sähköisten ohjelmien käyttö on erityisen pientä yrityksillä, joiden liikevaihto on tätä hieman suurempi eli 100 000–499 999 euroa. Näistä yrityksistä vain hieman alle 40 %:lla on sähköinen ohjelmisto yrityksessään.

4 YHTEENVETO

Opinnäytetyön päätavoitteena oli selvittää sähköisten taloushallintopalveluiden käyttöä Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksissä. Haluttiin selvittää ja pohtia asiaa kahdesta näkökulmasta. Tarkastelun kohteena olivat yritykset, jotka käyttävät sähköisiä taloushallinto-ohjelmia ja yritykset, jotka eivät vielä ole siirtyneet sähköisten talousohjelmien käyttöön. Selvitettiin myös ohjelmasta aiheutuneita kustannuksia ja sitä, mitä ohjelmista oltaisiin valmiita maksamaan. Tutkimuksen toisena tavoitteena oli selvittää, mitä sähköisellä taloushallinnolla käytännössä tarkoitetaan ja mitä kaikkea se pitää sisällään.

Tutkimuksen teoriaosuus piti sisällään sen, mitä sähköisellä taloushallinnolla tarkoitetaan ja mitä siihen voi liittyä. Pohdittiin sähköisen taloushallinnon etuja ja haittoja, kuten myös verkkolaskua ja sen hyviä ja huonoja puolia. Pureuduttiin sähköisiin taloushallinto-ohjelmiin ja siihen, mitä yrityksen kannattaa ottaa huomioon hankkiessaan sähköistä taloushallinto-ohjelmaa. Selvitettiin myös pilvipalveluiden tarkoitusta ja tuotiin esille yleisimmät pilvipalvelumuodot.

Tutkimus suoritettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena, joka lähetettiin sellaisille Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksille, joiden sähköpostiosoitteet oli saatavilla. Empiriaosuudessa käytiin tutkimustuloksia läpi ja pohdittiin niitä eri kuvioiden ja taulukoiden avulla.

Kyselyn mukaan sähköisten taloushallinto-ohjelman käyttäjiä oli noin puolet vastanneista yrityksistä. Tämä osoittaa, että sähköisyys on ottanut jalansijaa Etelä-Pohjanmaalla ja kun tähän vielä otetaan huomioon yritykset, jotka ovat pohtineet siirtymistä sähköisten taloushallintopalveluiden käyttöön, niin tulevaisuudessa paperin liikuttelua on entistä vähemmän.

Tuloksista selvisi, että sähköistä taloushallintoa käytetään enemmän suurempien yritysten kohdalla, kun pienemmät yritykset käyttävät ohjelmistoja maltillisemmin. Kuitenkin useat yritykset, joilla ei vielä ole sähköistä taloushallinto-ohjelmaa käytössään, ilmoittivat harkinneensa siirtymistä sähköisen taloushallinto-ohjelman pariin tulevaisuudessa.

Tutkimus antaa suuntaa Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksien sähköisten taloushallinto-ohjelmien käytöstä, mutta jotta tutkimus olisi luotettavuudeltaan hyvä, vastauksia olisi pitänyt saada enemmän. Vastausprosentti jäi 7,9 %:iin, mikä on vähemmän kuin toivottiin. Alhaiseen vastausprosenttiin osattiin kuitenkin varautua tämänkaltaista tutkimusta tehdessä ja kysely lähetettiin suurelle määrälle yrityksiä, jotta vastauksia saataisiin mahdollisimman paljon analysoitavaksi.

Tutkimuksen tuloksia voidaan käyttää suuntaa antavina, mutta tutkitun aiheen luonne on sen kaltainen, että jatkotutkimuksia voidaan myös toteuttaa. Tämä siitä syystä, että sähköisten taloushallinto-ohjelmien käyttö leviää jatkuvasti yritys-elämässä ja se tavoittaa koko ajan enemmän yrityksiä. Etenkin pienten yritysten kohdalla voi tapahtua suuriakin muutoksia aivan lähitulevaisuudessa. Tästä syystä tutkimustulokset voivat olla hyvinkin erilaisia mikäli tämänkaltainen tutkimus suoritetaan uudestaan esimerkiksi muutaman vuoden kuluttua. Paljon riippuu myös siitä, millaiset yritykset ottavat osaa kyselyyn ja missä tilanteessa kyseinen yritys omalla elinkaarellaan on.

LÄHTEET

- Kurki, M., Lahtinen, M. & Lindfors, H. 2011. Verkkolasku käyttöön! Helsinki: Helsingin seudun kauppakamari
- Mikä on verkkolasku? Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Itella Oyj. [Viitattu 30.1.2013].
Saatavana: <https://www.verkkolasku.info/b/ec/vlinfo/info?infopage=0>
- Mikä on verkkolasku? Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Yrityssuomi. [Viitattu 30.1.2013].
Saatavana: <http://www.yrityssuomi.fi/web/verkkolasku/mika-on-verkkolasku>
- Toimialaluokitus 2008. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Tilastokeskus. [Viitattu 11.3.2013]. Saatavana: <http://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index.html>
- Granlund, M. & Malmi, T. 2003. Tietotekniikan mahdollisuudet taloushallinnon kehittämisessä. Helsinki: WSOY
- Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa – sähköiset talouden prosessit käytännössä. Helsinki: WSOYpro
- Mäkinen, L & Vuorio, B. 2002. Taloushallinnon nettivallankumous. Helsinki: Kauppakaari.
- Salo, I. 2010. Cloud computing: palvelut verkossa. Helsinki: WSOYpro.
- Heino, P. 2010. Pilvipalvelut. Helsinki: Talentum media.
- Kurki, M. 2010. Pk-yrityksen tietotekniikka käytännönläheisesti. Helsinki: Helsingin seudun kauppakamari
- Pilvipalvelut ja internet, voiko tähän luottaa? 6.3.2013. [Verkkosivu]. Kauppalehti. [Viitattu 12.4.2013]. Saatavana: <http://www.kauppalehti.fi/sponsoroidutblogit/dna/pilvipalvelut-ja-internet-voiko-tahan-luottaa>
- Nettipilvestä uusia palveluita. 1/2009. [Verkkosivu]. Mikropc. [Viitattu 12.4.2013]. Saatavana: <http://mikropc.net/nettilehti/pdf/2201200948.pdf>

Sähköinen taloushallinto. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Yrittäjät. [Viitattu 16.4.2013].

Saatavana: <http://www.yrittajat.fi/fi->

[Fi/verotjarahat/taloushallinto/sahkoinentaloushallinto/#mitaon](http://www.yrittajat.fi/fi-)

Bo Harald usuttaa yrityksiä torjumaan paperiset laskut. 15.1.2008. [Verkkosivu].

Kauppalehti. [Viitattu 16.4.2013]. Saatavana:

<http://www.kauppalehti.fi/5/i/talous/uutiset/avoinarkisto/index.jsp?xid=2706332&>

[date=2008/01/15](http://www.kauppalehti.fi/5/i/talous/uutiset/avoinarkisto/index.jsp?xid=2706332&)

LIITTEET

LIITE 1 Saatekirje

Hei,

teen opinnäytetyötä sähköisistä taloushallinto-ohjelmista ja niiden käytöstä. Kyselyn tarkoituksena on selvittää sähköisten taloushallintopalveluiden tilannetta Etelä-Pohjanmaalla ja lähialueilla. Vastauksellanne on tärkeä osa opinnäytetyöni rakentumisessa. Kyselyn täyttämiseen menee ainoastaan muutama minuutti. Antamanne tiedot käsitellään luottamuksellisesti, eikä niitä luovuteta eteenpäin kolmansille osapuolille. Linkki kyselyyn löytyy aivan viestin lopusta.

(Jos sähköinen taloushallinto ei ole terminä tuttu, pyydän Teitä lukemaan alla olevan info-paketin)

Esimerkkejä sähköisestä taloushallinnosta ja ohjelmista:

Myyntilaskut

Myyntilaskut voidaan lähettää sähköisesti verkkolaskuina joko pankkien tai muiden taloushallinto-ohjelmien kautta, jolloin myyntilaskut kirjautuvat kirjanpitoon ja myyntireskontraan. Myyntilaskuja voidaan lähettää myös kuluttajille finvoice-verkkolaskuina (e-laskuina). Tällöin laskut lähetetään asiakkaan verkkopankkiin. Myyntilaskut kuittaantuvat automaattisesti maksetuksi, kun viitesuoritus näkyy tiliotteella.

Ostolaskut

Ostolaskut voidaan vastaanottaa verkkolaskuina joko pankkien tai muiden taloushallinto-ohjelmien kautta. Verkkolaskujen vastaanottamisen hyödyt liittyvät siihen, että verkkolaskut on suoraan kytketty taloushallinnon järjestelmään, jolloin laskut menevät suoraan ostoreskontraan. Ostolasku myös poistuu automaattisesti reskontrasta, kun lasku maksetaan.

Palkanlaskenta

Palkat voidaan laskea suoraan sähköisellä taloushallinto-ohjelmalla, jolloin palkansaajalle ei tarvitse lähettää palkkalaskelmaa kotiin, vaan palkansaaja voi käydä internetin kautta ohjelmassa tarkistamassa palkkatietonsa omilla tunnuksillaan.

Viranomaisilmoitukset

Näitä ovat mm. alv-, tas- ja TyEL – ilmoitukset, palkkojen vuosi-ilmoitukset sekä veroilmoitukset. Nämä kaikki voidaan kytkeä osaksi yrityksen taloushallintoa, jolloin niistä muodostuu kirjanpitomerkinnot automaattisesti.

LIITE 2 Kyselylomake

1. Yrityksenne yhtiömuoto

- a) Osakeyhtiö
- b) Avoin yhtiö / Kommandiittiyhtiö
- c) toiminimi
- d) Osuuskunta

2. Yrityksenne toimiala

3. Yrityksenne on ollut toiminnassa

- a) alle 5 vuotta
- b) 5–10 vuotta
- c) yli 10 vuotta

4. Yrityksenne liikevaihto vuodessa

- a) alle 50 000 euroa
- b) 50 000–99 999 euroa
- c) 100 000–499 999 euroa
- d) yli 500 000 euroa

5. Onko yrityksellänne käytössä sähköinen taloushallinto-ohjelma?

- a) Kyllä
- b) Ei

Jos vastasitte kyllä, siirtykää kysymykseen 8. Jos vastasitte ei, vastatkaa vielä kysymyksiin 6–7 ja 10.

6. Oletteko harkinneet sähköisen taloushallinto-ohjelman hankkimista?

- a) Kyllä
- b) Ei

7. Kuinka paljon olisitte valmis maksamaan sähköisestä taloushallinto-ohjelmasta vuositasolla?

- a) alle 200 euroa
- b) 200–999 euroa
- c) 1000–3000 euroa
- d) yli 3000 euroa

8. Kuinka paljon kuluja sähköinen taloushallinto-ohjelma tuo Teille vuositasolla?

- a) alle 200 euroa
- b) 200–999 euroa
- c) 1000–3000 euroa
- d) yli 3000 euroa

9. Oletteko tyytyväisiä hinta / laatusuhteeseen?

- a) Kyllä
- b) Ei

10. Mitkä ovat ajatuksenne sähköisistä taloushallinto-ohjelmista? Mitä hyötyjä / haittoja se tuo?
